

Annex 1 to CITES Report 2018-2020: Information on criminal prosecutions of and other court actions against CITES-related offences

- 1) According to the information reported by the Ministry of Finance, National Revenue Administration carried out the following number of seizures of CITES specimens:

Year	Total seizures
2018	100
2019	79
2020	83

Most of the seizures concerned irregularities during their importation CITES species to Poland.

- 2) According to the Police there were following cases conducted in relation to violations of CITES regulations in years 2018-2020:

	number of cases		
	2018	2019	2020
ivory trade (websites)	2	7	6
trade in animal fur and stuffed animals			
wolf	5	4	5
bear		1	1
cheetah	1		
ocelot	1		1
lynx		2	
golden eagle	1		
dragon		1	
python			1
sparrow hawk			1
crocodile			3
trade in live specimens (websites, zoological exchanges, pet stores)			
arachnids	2	3	4
corals			3
fishes			1
reptiles	6	6	10
birds	5	2	5
mammals	1	2	1
trade in preparations of CITES specimens (websites, smuggling)	1	7	5
Trade in CITES plants			2

- 3) Number of administrative decisions indicating entities authorized to keep confiscated CITES specimens, for which the forfeiture to the State Treasury was ordered:

In year 2018: 54 decisions issued in connection with the received 57 court judgments ;
 In year 2019: 99 decisions issued in connection with the received 64 court judgments;
 In year 2020: 92 decisions issued in connection with the received 72 court judgments.

Annex 2 to CITES Report 2018-2020: capacity building activities

Police:

- In the period 2018-2020, the Criminal Police Office of the General Police Headquarter did not undertake its own training initiatives for Police officers enforcing CITES regulations. In addition to ongoing professional training in the Police, there were some grassroots training initiatives carried out by Provincial Police Headquarters in the field of conducting individual specialized training for Police officers in the area of environmental protection and conservation of endangered species.
- In addition, there was a training at the turn of 2018-2019 carried out by the Provincial Police Headquarter in Krakow, entitled "Training of the Police and Officers of the National Revenue Administration in the scope of the Washington Convention, CITES". As part of the project, over 392 service officers were trained and a web application called „CITES” was developed to enable species verification at the place where the specimen was detained. The application is adapted to Android and IOS systems and maybe used on mobile devices, such as: mobile phones, smartphones, tablets and notebooks.

Educational activities conducted by Ministry of Finance (Customs Department) and revenue administration regional offices (IAS) in 2018:

- International Workshop on combating crime against CITES and cultural goods (Lithuania, Latvia, Estonia, Poland) – 30 participants;
- Two basic training courses for National Revenue Administration (KAS) officers (60 participants);
- Lectures for Police officers (50 people) as part of the project "Increasing the competence of the Police from Wielkopolska region in the field of environmental protection and effective use of its resources";
- Two lectures for the Police and KAS officers (100 participants) as part of the project of the Provincial Police Headquarters in Krakow;
- Co-organization and co-delivery of basic training for KAS officers (20 participants);
- CITES lesson at primary school in Warsaw;
- Presentation on CITES enforcement for participants of the meeting of the Lublin Ornithological Society (200 people)

Educational activities carried out by CITES Coordinators in the revenue administration regional offices (IAS) in 2018:

- Lectures in kindergartens, primary and secondary schools - a total of about 120 classes, lessons attended by over 3,500 students;
- Educational activities based on the presentation of specimens of endangered species at KAS stands during festivals, holidays, happenings and other special events - several dozen activities in which about 50,000 people took part;
- Training of KAS officers - about 10 trainings attended by about 200 people;
- Trainings conducted by CITES Coordinators from different revenue administration regional offices as part of the project carried out by General Directorate for Nature Conservation, in which Police officers, employees from regional directorates for nature conservation and employees of National Parks took part (7 lectures for about 200 participants);
- Training for other services and groups, such as veterinarians, Border Guards officers, teachers, etc. (about 100 people).

Educational activities conducted by Ministry of Finance (Customs Department) and revenue administration regional offices (IAS) in 2019:

- Organization and conducting of basic training for officers of the National Revenue Administration in the field of enforcement and identification of CITES specimens and cultural goods (21 participants);
- Organization and conducting of a 3-day basic training for 20 IAS officers in Warsaw on the enforcement of CITES provisions and cultural property and identification of specimens ;
- Training in the field of enforcement of CITES provisions for prosecutors of the Warsaw District - training carried out as part of the General Directorate for Nature Conservation (GDOŚ) project "You have the right to effective nature protection";
- Creation and provision of an intranet CITES instruction for officers performing border and customs controls.

Educational activities carried out by CITES Coordinators in the revenue administration regional offices (IAS) in 2019:

- As part of the GDOŚ project "You have the right to effective nature protection", CITES coordinators gave lectures for prosecutors and the police throughout the country. Over 200 participants attended the lectures conducted by the Coordinators;
 - Lectures in kindergartens, primary, secondary and higher schools - a total of over 50 classes, lessons, talks attended by over 3700 students and students;
 - Educational activities based on the presentation of specimens of endangered species at KAS stands during festivals, holidays, happenings and other special events - several activities in which over 22,000 people took part;
 - Training of officers of the National Revenue Administration – approx. 20 training courses attended by about 380 officers;
 - Trainings for other services and groups, such as veterinarians, Police, Airport Security Service, Border Guards, etc. (about 100 participants in total).
- Customs Department in the Ministry of Finance also carried out a project involving the implementation of dogs into service in the field of detection of smuggling of live animals. In 2018, the following actions were taken:
- funds were secured for training courses,
 - purchase of dogs and technical materials for training (for 2019),
 - the above-mentioned training in the draft document "Concept of the use of service dogs by National Revenue Administration officers (KAS) in years 2019-2022".
- In 2020, a pre-prepared dog handler training programme for the detection of CITES animal derivatives and specimens was approved and started. The Training Center in Warsaw in 2020 began training of two dogs for the detection of CITES specimens. The training of dogs is still ongoing. In addition, as part of the work, the Customs and Tax Service established cooperation with the Municipal Zoological Garden in Warsaw in order to train dog guides in the field of health and safety in dealing with wild animals and obtaining odor traces for training.

CITES MA of Poland participated in some trainings for CITES Customs and Police coordinators in 2018 and 2019.

OPASKA ODBLASKOWA 340 mm x 30 mm

NADruk 279 mm x 14,5 mm:

CHRONIĘ ZAGROŻONE GATUNKI

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Bądź świadomym turystą – nie podejmuj pochopnych decyzji co do przywozu okazów zagrożonych gatunków.

Nieprzemysłana pamiątka z wakacji to współdziałanie w niszczeniu bogactwa świata cennych gatunków roślin i zwierząt oraz surowe konsekwencje prawne.

Czego nie należy przywozić bez zezwoleń CITES – przykłady:

Rosja, Ukraina, Białoruś:

- pijawki lekarskie (osobniki żywe, balsamy, kremy, szampony zawierające ekstrakt z pijawek)
- produkty zawierające sadło niedźwiedzia brunatnego
- kawior z jesiotrów

Kraje Azji:

- produkty medycyny tradycyjnej (m.in. kremy, maści, pastylki, plastry) zawierające pochodne gatunków CITES, m.in. tygrysów, łuskowców, koników morskich, nosorożców, storczyków; egzotyczne nalewki z wężami
- koralowce
- produkty z węgorka europejskiego

Kraje Ameryki Południowej i Środkowej:

- kaktusy
- wyroby z drewna mahoniowego

Kraje Afryki:

- kość słoniowa, rogi nosorożców
- suplementy diety zawierające m.in. ekstrakty z roślin *Hoodia gordonii*, *Prunus africana*
- wyroby ze skór gadów (węże, jaszczurki, krokodyle)
- wyroby z drewna afromozji

Dowiedz się więcej

**Ministerstwo Środowiska
Departament Ochrony Przyrody**
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
Telefon: 22 36 92 407, 22 36 92 259
E-mail: cites-ma@mos.gov.pl

Dodatkowe informacje nt. CITES znajdziesz na stronach

Sekretariatu CITES: www.cites.org
Ministerstwa Środowiska: www.mos.gov.pl/srodowisko/przyroda/konwencje-miedzynarodowe/
Komisji Europejskiej: http://ec.europa.eu/environment/cites/home_en.htm
Wyszukiwarka gatunków CITES: www.speciesplus.net

**CHRONI
ZAGROŻONE GATUNKI**

CITES w służbie zagrożonym gatunkom

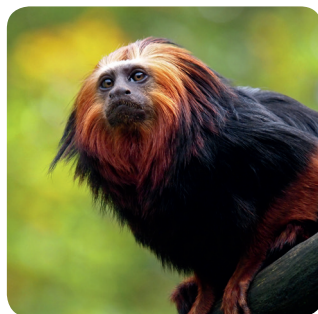
Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem – **inaczej Konwencja Waszyngtońska, w skrócie CITES** – ma na celu ochronę dziko występujących populacji zwierząt i roślin poprzez kontrolę i ograniczanie międzynarodowego handlu ich okazami.

Pamiętaj, że w świetle przepisów nie ma znaczenia, czy przewóz dotyczy żywych zwierząt, czy przedmiotów lub wyrobów z nich wykonanych. Zanim przewieziesz przez granicę, kupisz lub sprzedasz okazy CITES, upewnij się, czy posiadasz odpowiednie zezwolenia.

Naruszenie przepisów w zakresie CITES jest przestępstwem.

Pomóż ograniczyć nielegalny handel okazami CITES

Skala nielegalnego handlu zwierzętami i roślinami CITES porównywana jest z **handlem bronią i narkotykami**. W ostatnich latach szczególnie niepokojący trend związany jest z **kłusownictwem dotyczącym słoń i nosorożców**, które osiąga niespotykany dotąd poziom. Intensywny nielegalny handel dotyczy także okazów łuskowców, dużych kotów, szeregu gatunków ptaków, gadów i płazów. W ostatnich latach dużym problemem staje się niezrównoważone pozyskanie drewna gatunków CITES i jego nielegalny eksport.

Bądź odpowiedzialnym konsumentem – nie kupuj produktów i wyrobów z okazów CITES bez wymaganych zezwoleń.

To samo dotyczy żywych zwierząt – szczególnie należy uważać przy zakupie **zwierząt egzotycznych**, np. małpek, papug, gwarków, licznych żółwi, pytonów, boa, legwanów, gekonów, kameleonów, drzewołazów, aksolotli, ptaszników, skorpionów cesarskich, koralowców. Zakupowi zwierząt gatunków CITES muszą towarzyszyć **odpowiednie dokumenty**, a w przypadku żywych ssaków, ptaków, gadów i płazów CITES należy pamiętać o obowiązku ich rejestracji we właściwym starostwie.

Nowości w CITES – Załącznik II

Ponadto: pozostałe jaszczurki z rodzaju *Abronia*, jaszczurki z rodziny Lanthanotidae, endemiczne dla Kenii żmije *Atherisdes aixi* i *Bitis worthingtoni*, żaby z rodzaju *Scaphiophryne*: *S. boribory*, *S. marmorata*, *S. spinosa*, endemity z Madagaskaru oraz traszka hongkońska (*Paramesotriton hongkongensis*) – endemit z Chin.

Baobab Grandidiera (*Adansonia grandidieri*) endemit z Madagaskaru, zagrożony m.in. niszczeniem siedlisk i ograniczeniem liczebności zapylaczy, eksploatowany na rynek lokalny (kora, owoce, nasiona), ale także w produkcji żywności i kosmetyków na rynek międzynarodowy. Załącznikiem II objęto nasiona, owoce, olej i żywe rośliny.

Drewno wszystkich gatunków palisandrów z rodzaju *Dalbergia* (z wyjątkiem już będących w CITES) oraz rodzaju *Guibourtia* (tzw. bubinga): *G. demeusei*, *G. pellegriniana*, *G. tessmannii* objęto restrykcjami w handlu ze względu na skalę pozyskania.

UK Border Force, CITES Team

Meble, instrumenty muzyczne, inne wyroby z chronionych gatunków drewna wymagają zezwoleń na przewóz przez granicę UE a działania komercyjne z ich udziałem na obszarze UE: dokumentowania legalnego pochodzenia okazów.

CO NOWEGO W CITES?

Zmiany po 17. Konferencji Stron Konwencji Waszyngtońskiej

■ Dowiedz się więcej

Ministerstwo Środowiska
Departament Ochrony Przyrody
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
Telefon: 22 36 92 407, 22 36 92 259
E-mail: cites-ma@mos.gov.pl

■ Dodatkowe informacje nt. CITES znajdziesz na stronach

Sekretariatu CITES: www.cites.org
Ministerstwa Środowiska: www.mos.gov.pl/srodowisko/przyroda/konwencje-miedzynarodowe/
Komisji Europejskiej: http://ec.europa.eu/environment/cites/home_en.htm
Wyszukiwarka gatunków CITES: www.speciesplus.net

CITES COP17
JOHANNESBURG 2016
 WORLD WILDLIFE CONFERENCE

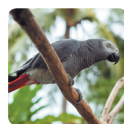
W dniach **24 września – 4 października 2016 r.** w Johannesburgu odbyła się **17. Konferencja Stron Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES)**. Uchwalone przez nią zmiany w statusie ochronnym gatunków zagrożonych wyginięciem weszły w życie 2 stycznia 2017 r., a rozporządzenie¹ Unii Europejskiej uwzględniające te zmiany: 4 lutego 2017 r. Tam znajdziesz aktualną listę gatunków CITES.

Informator przedstawia wybrane zmiany w CITES, istotne z perspektywy hodowcy, przedsiębiorcy, konsumenta.

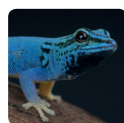

¹ Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/160 z dnia 20 stycznia 2017 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi

I Załącznik CITES – Aneks A przepisów UE: konieczne zezwolenie na wwóz i wywóz. Brak możliwości komercyjnego handlu okazami ze środowiska. Okazy hodowlane wymagają świadectw zwalniających z tego zakazu.

Żako (*Psittacus erithacus*) przeniesiony z II Załącznika ze względu na intensywną eksploatację dziko żyjącej populacji i nielegalny handel.

Gekon turkusowy (*Lygodactylus williamsi*) włączony do CITES w celu wstrzymania nielegalnego handlu tym endemitem z Tanzanii.

Działalność komercyjna wobec okazów z Aneksu A jest możliwa jedynie po wcześniejszym uzyskaniu indywidualnego świadectwa UE zwalniającego z zakazów dotyczących jej prowadzenia. W Polsce świadectwa takie wydaje Minister Środowiska na wniosek zainteresowanego.

Jaszczurki z rodzaju *Abronia* (*A. anzuetoii*, *A. campbelli*, *A. fimbriata*, *A. frosti*, *A. meledona*) występujące w Ameryce Środkowej i Południowej, objęte CITES ze względu na rosnący międzynarodowy handel ich okazami.

Ślimaki z rodzaju *Polymita*, kubańskie endemity, objęte najbardziej restrykcyjnym załącznikiem ze względu na zagrożenie nadmiernym pozyskiwaniem do wyrobu ozdób, biżuterii i pamiątek.

Ponadto: **jaszczurka krokodylowata** (*Shinisaurus crocodilurus*), **gekonki z gatunku *Cnemaspis psychedelica***, **żaba z gatunku *Telmatobius culeus***.

II Załącznik CITES – Aneks B przepisów UE: konieczne zezwolenie na wwóz i wywóz. Działania komercyjne wymagają dokumentowania legalnego pochodzenia okazów.

Kameleony karłowate z rodzajów *Rhampholeon* i *Rieppoleon* objęte CITES ze względu na zagrożenia ze strony międzynarodowego handlu i podobieństwo do innych gatunków kameleonów już włączonych do CITES.

Gekon z gatunku *Paroedura masobe*, endemit z Madagaskaru, o którego włączeniu do CITES zdecydował ograniczony zasięg, niszczenie siedlisk i popyt rynku zoologicznego.

Żółwie miękko-skorupowe gatunków *Cyclanorbis elegans*, *Cyclanorbis senegalensis*, *Cycloderma aubryi*, *Cycloderma frenatum*, *Trionyx triunguis*, *Rafetus euphraticus*, które dołączyły do pozostałych wcześniej wpisanych do CITES gatunków żółwiaków wykorzystywanych gospodarczo.

Żaby pomidorowe *Dyscophus guineti*, *Dyscophus insularis* i *Dyscophus antongilii*, wszystkie uzyskały ten sam status ochronny, a handel ich okazami podlega ścisłemu monitorowaniu.

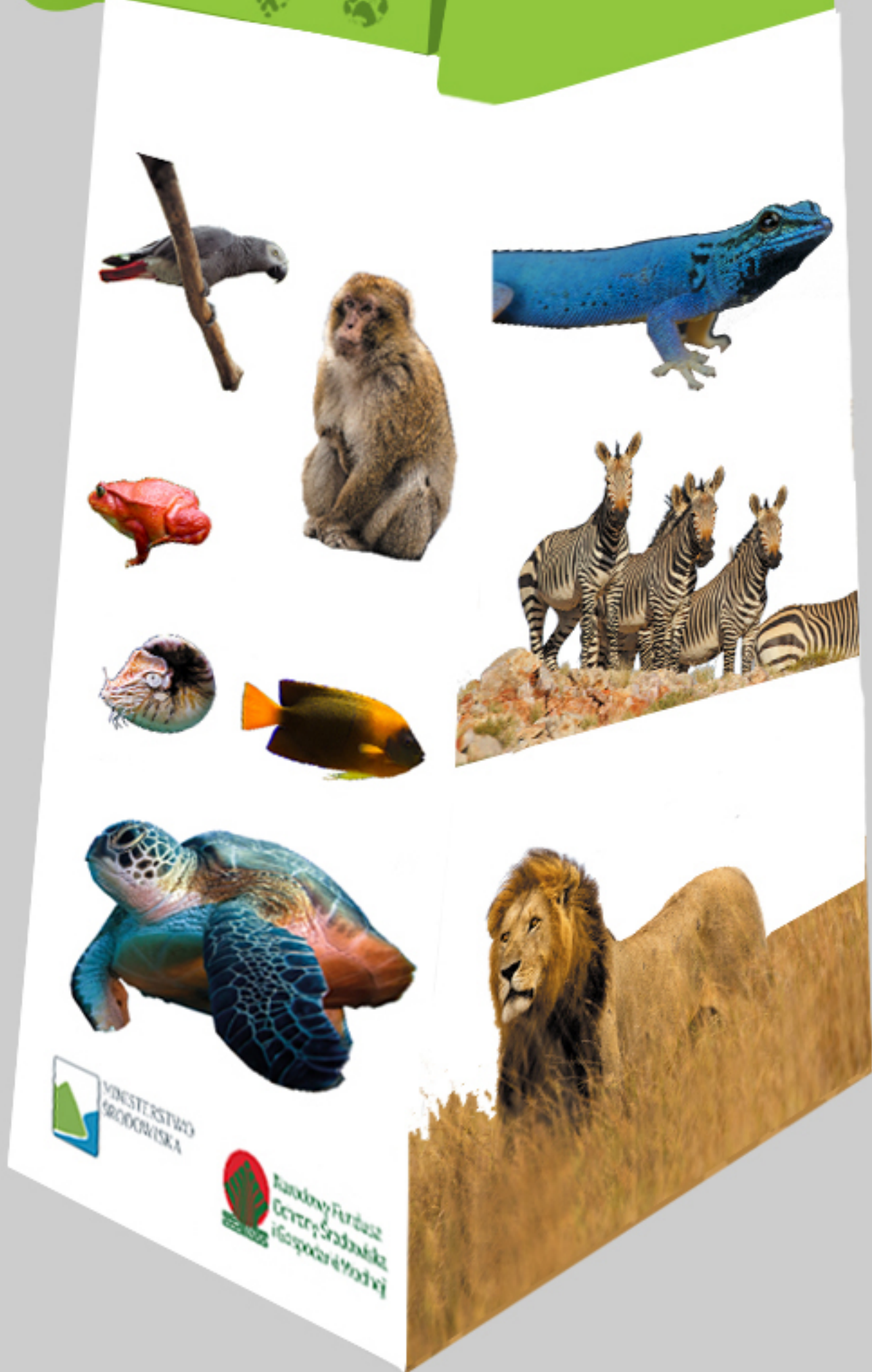
Gatunek **ustniczki *Holacanthus clarionensis*** (tzw. *Clarion Angelfish*), wykorzystywany w akwarystyce i objęty CITES ze względu na zmniejszanie zasięgu występowania i spadek liczebności populacji spowodowane międzynarodowym handlem.

Łodziki (rodzaj *Nautilus*), pozyskiwane głównie dla muszli i wyrobów z nich wykonanych, włączone do CITES ze względu na skalę eksploatacji i handlu ich okazami.

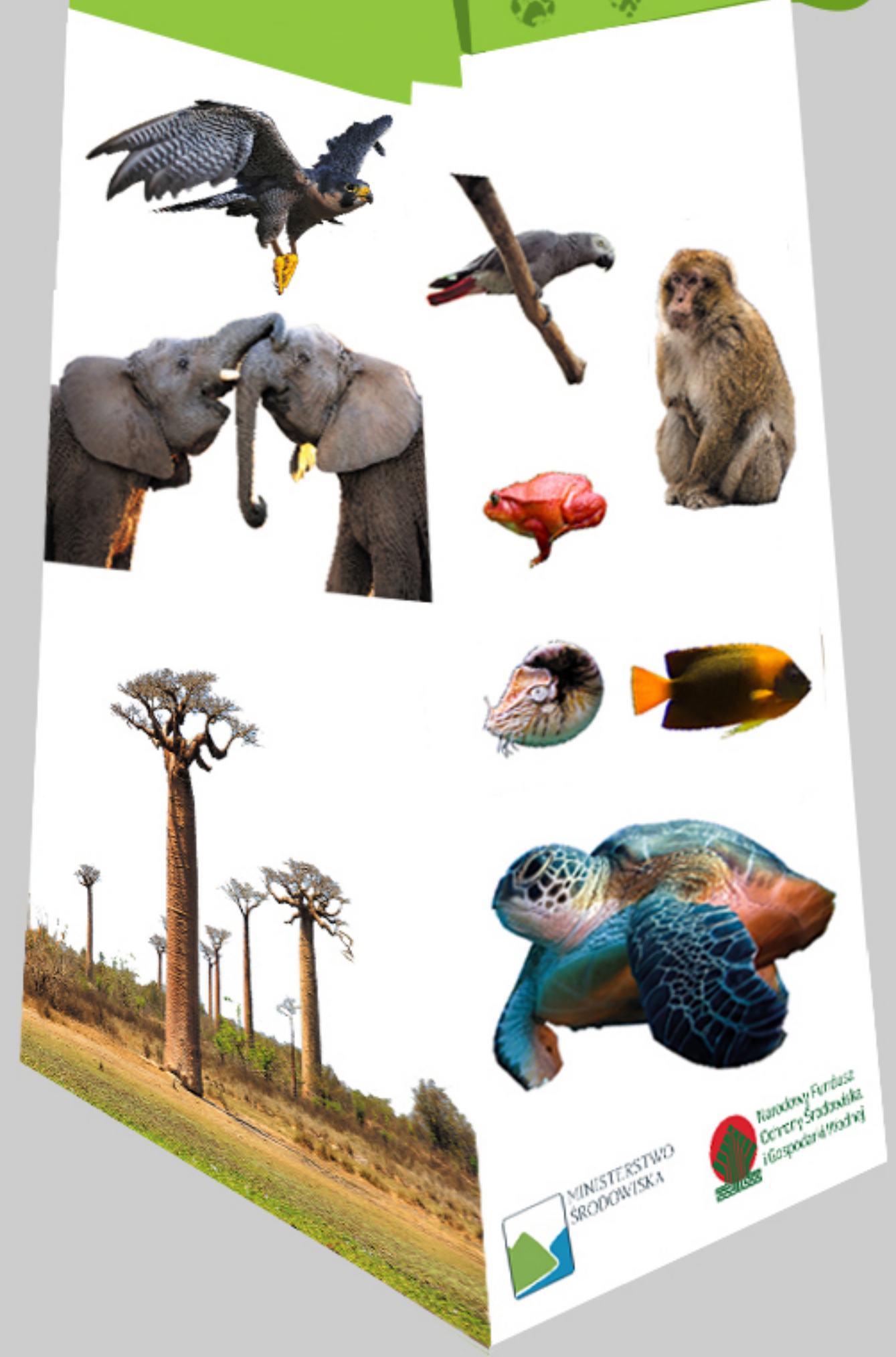
CHRONIĘ ZAGROŻONE GATUNKI

Ministerstwo Środowiska
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

CHRONIĘ ZAGROŻONE GATUNKI

Ministerstwo Środowiska
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

2018

CITES CHRONI ZAGROŻONE GATUNKI NA CAŁYM ŚWIECIE

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

2018

Styczeń/January

Kotik antarktyczny, uchatka antarktyczna (*Arctocephalus gazella*)

Rodzina uchatki często mylona jest z fokami – zwierzęta te są spokrewnione i wprawdzie należą do jednego rzędu płetwonogich, lecz uchatki mają mniej zaawansowane przystosowania do wodnego trybu życia (widoczne uszy, zachowane futro, kończyny nie w pełni przekształcone w płetwy). Uchatki antarktyczne przyporządkowano w naszym kalendarzu do Antarktydy, jednak nie zamieszkują kontynentu a wyspy antarktyczne (95% populacji: Georgię Południową – brytyjskie terytorium zamorskie). Znacznie większe samce mają ciemnobrązowe futro, natomiast samice (na zdjęciu) są szare. Cechuje je wrażliwość na zmiany klimatu i choroby z uwagi na niską zmienność genetyczną – ich liczebność była w przeszłości bardzo niska. Obecnie w wyniku zaniechania połowań populacja odbudowała się do prawie miliona dorosłych osobników na świecie, choć trend jest malejący z powodu współczesnych zagrożeń. Najważniejsze z nich to zmiany klimatu, negatywnie wpływające na siedlisko i dostępność preferowanego przez uchatki pokarmu, który stanowi w szczególności kryl oraz ryby i głowonogi. W mniejszym stopniu zagraża im rybołówstwo i zaplątywanie się w odpady pozostawione w morzu przez człowieka (np. pozostałości sieci, taśmy opakowaniowej). Lokalnie notuje się wysoką śmiertelność młodych zjadanych przez fokę – lamparta morskiego (*Hydrurga leptonyx*), dodatkowo utrudniającą odbudowę populacji.

zał. II Aneks B

GRUDZIEŃ						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

LUTY						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
1 Nowy Rok	2	3	4	5	6 Trzech Króli	7
8	9 Dzień Ligi Ochrony Przyrody	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

2018

Luty/February

Aligator amerykański

(*Alligator mississippiensis*)

Dużych rozmiarów aligator występujący wyłącznie w USA, osiągnący 4,4 m długości i 300 kg masy ciała. Zamieszkuje bagna, rzeki, jeziora i mniejsze słodkowodne zbiorniki. Jego ofiary są bardzo zróżnicowane: ryby, płazy, gady, ptaki, ssaki, choć raczej nie należy kojarzyć go z atakami na duże ssaki kopytne, tak popularnymi w filmach przyrodniczych (najczęściej ich bohaterem jest krokodyl nilowy). Gdy temperatura powietrza spada poniżej dwudziestu kilku °C, przestaje poszukiwać pokarmu i zapada w sen zimowy w wygrzebanej przez siebie norze. Jaja składa w gnieździe na brzegu. Młode gotowe do wylęgu wołają matkę, która rozkopuje gniazdo i przenosi wyklute młode na języku do wody. Są one bardzo małe i bezbronne, dlatego pozostają w pobliżu matki 1-3 lata, mimo to ich śmiertelność jest w tym okresie wysoka. Wszystkie gatunki z rzędu krokodylowych umieszczone w CITES z uwagi na wysokie zainteresowanie ich skórą w handlu międzynarodowym.

zał. II CITES Aneks B

STYCZEŃ

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

MARZEC

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

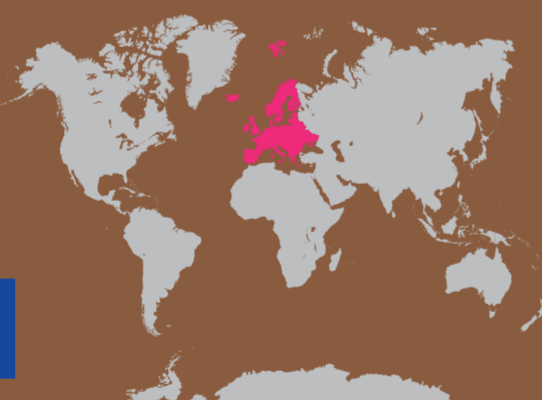
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2 Światowy Dzień Obszarów Wodno-Błotnych	3	4
5	6	7	8	9	10	11 Ogólnopolski Dzień Dokarmiania Zwierzyny Leśnej
12	13	14	15 Światowy Dzień Wielorybów	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27 Światowy Dzień Niedźwiedzia Polarne	28				

2018

Marzec/March

Kania ruda (*Milvus milvus*)

Duży ptak drapieżny, którego areal znajduje się prawie wyłącznie w Europie. Populacja światowa oceniana jest na 25-33 tysięcy par lęgowych, w Polsce: ponad 1500 par. Gatunek cechuje charakterystyczna smukła sylwetka, wcięty ogon i rdzawe upierzenie. Zajmuje zróżnicowane siedliska leśne (lasy mieszane i liściaste) często w pobliżu łąk, pól, dolin, z czym związana jest zróżnicowana dieta: drobne ssaki i ptaki, gady, płazy, owady, dżdżownice, padlina. Nierzadko większe zdobycze potrafi agresywnie odebrać innym drapieżnikom. Najważniejszymi czynnikami zagrożenia dla globalnej populacji są trucizny (np. wykładane celowo dla zatruć drapieżników polujących na zwierzęta gospodarskie, pestycydy kumulowane w łańcuchu troficznym, trutki na gryzonie), zanikanie bagien, intensyfikacja rolnictwa (zanik oczek wodnych i zadrzewień), niszczenie siedlisk leśnych, w mniejszym stopniu: kolizje drogowe i z liniami elektrycznymi, nielegalne odławianie, wybieranie jaj. W Polsce kania ruda objęta jest ochroną gatunkową ścisłą, z dodatkową ochroną strefową wokół gniazd.

zał. II CITES Aneks A

LUTY

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

KWIECIEŃ

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2	3 <small>Światowy Dzień Dzikiej Przyrody*</small>	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21 <small>Międzynarodowy Dzień Lasów</small>	22 <small>Światowy Dzień Wody, Dzień Ochrony Bałtyku</small>	23	24 <small>Godzina dla Ziemi WWF</small>	25
26	27	28	29	30	31	

*3 marca - został ustanowiony Dniem Dzikiej Przyrody, upamiętniając jednocześnie dzień podpisania Konwencji CITES

2018

Kwiecień/April

Trzewikodziób

(*Balaeniceps rex*)

Bardzo charakterystyczny ptak o nie w pełni jasnej taksonomii – badania genetyczne zmieniły dotychczasowe przyporządkowanie gatunku do bocianów i sugerują jego pokrewieństwo z pelikanami. Potężny dziób służy do chwytania i miażdżenia ryb zapobiegając ich wyślizgnięciu się, wygodnego pozbywania się roślinności, która została schwytana wraz z ofiarą, a także, podobnie jak u bocianów, jest używany do wydawania klekoczącego dźwięku. W diecie trzewikodzioba poza rybami są obecne także płazy, gady, małe ssaki. Cechuje go bardzo samotniczy tryb życia i duże arealy osobnicze. Upodobanie do prywatności jest widoczne nawet w okresie łączenia się w pary – samiec i samica mając wspólne terytorium często przebywają na jego przeciwległych krańcach. Mimo to ptak nie jest płochliwy, pozwala zbliżyć się na odległość kilku metrów. Posiada szeroki zasięg, lecz ograniczony do pojedynczych stanowisk w Afryce (jest dość wybredny w wyborze dogodnych siedlisk bagiennych) – od Południowego Sudanu do Zambii. Liczba osobników nie przekracza 10 tysięcy. Zarówno liczebność jak i areal kurczą się, głównie wskutek nielegalnego pozyskiwania i handlu (mięso, żywe zwierzęta, jaja), niepokojenia, degradacji oraz zanieczyszczenia siedlisk.

zał. II Aneks B

MARZEC

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

MAJ

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
						1 Wielkanoc Międzynarodowy Dzień Ptaków
2 Poniedziałek Wielkanocny	3	4 Dzień Zwierząt Bezdomnych	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22 Dzień Ziemi
23	24	25	26	27	28	29
30						

2018

Maj/May

Paź ptasioskrzydły

z gatunku *Ornithoptera euphorion*

Wiele gatunków motyli, w tym wszystkie paże ptasioskrzydłe z rodzajów: *Ornithoptera*, *Trogonoptera* i *Troides*, włączono do CITES, przede wszystkim ze względu na presję związaną z nielegalnym pozyskaniem na potrzeby kolekcjonerskie. Paże ptasioskrzydłe cechują się imponującymi rozmiarami (największe dorastają do rozpiętości skrzydeł ponad 25 cm) i lotem przypominającym ptasi. W związku z dużym zainteresowaniem okazami tych motyli, rozwinęły się również ich hodowle. Gatunek widoczny na zdjęciu to największy endemit australijski wśród motyli (rozpiętość skrzydeł do 15 cm).

KWIECIEŃ						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

CZERWIEC						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1 Święto Pracy	2	3 Święto Konstytucji 3 Maja	4	5	6
7	8	9	10	11	12 Światowy Dzień Ptaków Wędrownych	13 Światowy Dzień Ptaków Wędrownych
14	15 Dzień Polskiej Niezapominajki	16	17	18	19	20 Zesłanie Ducha Świętego Międzynarodowy Dzień Bałtyckich Morświnów
21	22 Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej	23 Światowy Dzień Żółwia	24 Europejski Dzień Parków Narodowych	25	26	27
28	29	30	31 Boże Ciało Dzień Bociana Białego			

2018

Czerwiec/June

Tamaryna cesarska, wąsata

(*Saguinus imperator*)

Gatunek rodzimy dla Boliwii, Brazylii, Kolumbii i Peru. Żyje w grupach rodzinnych złożonych z kilku do kilkunastu osobników, zwykle z tylko jedną rozmnażającą się samicą. Dość często zdarzają się grupy mieszane z innymi gatunkami – zwykle z mniejszymi, żyjącymi na niższych wysokościach drzew, tamarynami siedlętymi (*Saguinus fuscicollis*). Grupy mieszane są skuteczniejsze w lokalizowaniu źródeł pożywienia i ostrzeganiu przed drapieżnikami. W układzie tym tamaryny cesarskie pełnią rolę dominującą (często to tamaryny siedlate pierwsze lokalizują źródło pożywienia, ale silniejsze tamaryny cesarskie pierwsze przystępują do konsumpcji). Ich pokarm stanowią głównie owoce, kwiaty, soki drzewne, czasem owady, żaby i inne zwierzęta. Charakterystyczne białe wąsy stały się prawdopodobnie przyczyną nazwy gatunkowej, przez skojarzenie z wizerunkiem niemieckiego cesarza Wilhelma II. Jak inne małe naczelné (inne tamaryny, marmozety) narażone są na presję związaną z handlem na potrzeby przetrzymywania jako zwierzę towarzyszące człowiekowi, aczkolwiek znacznie poważniejsze zagrożenie stanowi niszczenie siedlisk, głównie poprzez wyręby lasów.

zał. II Aneks B

MAJ

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

LIPIEC

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1	2	3
4	5 Światowy Dzień Środowiska	6	7	8 Światowy Dzień Oceanów, Dzień Cyrku bez Zwierząt	9	10
11	12	13	14	15	16	17 Światowy Dzień Walki z Pustynnieniem i Suszą
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

2018

Lipiec/July

Tygrys (Panthera tigris)

Największy z współcześnie żyjących wielkich kotów. Zagrożony wyginięciem – obecnie zajmuje ok. 6% historycznego terytorium, z 42% spadkiem liczebności od 2006 roku – jego ochrona wymaga więc pilnych działań. Nielegalny handel okazami tygrysów ma odzwierciedlenie w licznych działaniach CITES na rzecz tego gatunku. Szczególnie niebezpieczny jest ogromny popyt na jego okazy (głównie kości, ale też skóra, pazury i inne części ciała) na potrzeby tzw. tradycyjnej medycyny azjatyckiej. Hodowle tygrysa są krytykowane przez społeczność międzynarodową, gdyż wcale nie zaspokajają popytu a tylko sprawiają, że utrzymuje się on na wciąż wysokim poziomie. Kłusownictwo (na potrzeby handlu ale też jako efekt konfliktów z osadami ludzkimi) i nielegalny handel, to główne zagrożenia dla gatunku. Zagraża mu ponadto niszczenie siedlisk (bezpośrednio, lub pośrednio przez spadek populacji ofiar).

zaf. Aneks A

	Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
CZERWIEC							
Pn/Mon							1
Wt/Tue							2
Śr/Wed							3
Cz/Thu							4
Pt/Fri							5
So/Sat							6
N/Sun							7
							8
							9
							10
							11
							12
							13
							14
							15
							16
							17
							18
							19
							20
							21
							22
							23
							24
							25
							26
							27
							28
							29
							30
							31

Światowy Dzień Tygrysa

2018

Sierpień/August

Niepylak apollo (*Parnassius apollo*)

Niepylak apollo to jeden z nielicznych motyli europejskich, i jedyny polski, wymieniony w CITES. Podobnie jak w przypadku innych motyli objętych Konwencją, główną przyczyną zdecydowania się na taką formę ochrony stała się presja handlowa związana z kolekcjonerstwem. Jeden z największych w Polsce motyli dziennych (rozpiętość skrzydeł do prawie 10 cm). Jego ubarwienie nie należy do najbardziej jaskrawych, ponieważ ma charakter ochronny – celem jest upodobnienie go do bieli skał wapiennych i kwiatów. Obecnie występuje w izolowanych populacjach, głównie na obszarach górskich (w Polsce w Pieninach i Tatrach). Występowanie jego jest ściśle związane z obecnością gatunków rozchodnika (*Sedum* sp.), na którym żerują gąsienice. Gatunkowi poza nielegalnym handlem zagraża zanik siedlisk roślin żywicielskich, zmiany klimatu i kwaśne deszcze. W niektórych obszarach Europy pokaźna część jego populacji ginie pod kołami samochodów i pod butami turystów. W Polsce objęty ochroną gatunkową ścisłą.

zał. II CITES Aneks A

LPIEC						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

WRZESIEŃ						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
		1	2	3	4	5
6	7	8 Dzień Pszczół	9	10	11	12 Światowy Dzień Słonia
13	14	15 Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

2018

Wrzesień/September

Orangutan (rodzaj Pongo)

Orangutany to małpy człekokształtne występujące jedynie na Sumatrze i Borneo (obecnie populacje te zostały wyodrębnione w osobne gatunki). Nazwa wywodzi się od malajskiego *Orang Hutan* co oznacza: „człowiek z lasu”. Orangutany są bowiem silnie związane z lasami, uznawane za największe ssaki nadrzewne, choć przemieszczają się i spędzają część dnia również na ziemi. Spośród innych małp człekokształtnych, poza najbardziej nadrzewnym trybem życia, wyróżniają się łagodnością. Są bardzo inteligentne, często posługują się narzędziami do zdobywania pożywienia. Ich dietę stanowią głównie owoce, ale także liście, kora, kwiaty, owady, jaja ptaków. Samce dominujące, o charakterystycznych talerzach policzkowych, tworzą rozległe rewiry, do których przyzywają samice. Samce podporządkowane w zasadzie nie uczestniczą w rozrodzie. Orangutany są krytycznie zagrożone niszczeniem i degradacją siedlisk a także kłusownictwem i nielegalnym handlem. Odbudowę populacji utrudnia charakterystyka biologiczna gatunku: dojrzałość płciowa w wieku kilkunastu lat, tylko jedno młode raz na 6-8 lat, prawie dziewięćmiesięczna ciąża.

zał. Aneks A

SIERPIEŃ						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

PAŹDZIERNIK						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19 <small>Dzień Dzikiej Fauny, Flory i Naturalnych Siedlisk</small>	20	21	22 <small>Światowy Dzień Nosorożca</small>	23
24	25	26	27	28	29	30

2018

Październik/October

Gepard (Acinonyx jubatus)

Gatunek z rodziny kotowatych, znany przede wszystkim z największej wśród ssaków lądowych prędkości. Choć rekordowe 100 km/h jest rzadko osiągnięte, i tak prędkość oraz wynikająca z niej skuteczność ataków wyróżnia je pod tym względem od innych drapieżników afrykańskich. Często są aktywne za dnia, w przeciwieństwie do większości innych drapieżników – nie dlatego, że bardziej niż one potrzebują światła do polowania, lecz by unikać konkurencji i odebrania zdobyczy (mimo wyjątkowej skuteczności ataków, znaczną część zdobyczy często tracą na rzecz agresywnych konkurentów, np. lwów, hien, zdarzają się też przypadki zabijania młodych a nawet dorosłych gepardów przez lwy). Mają wyjątkowo duże arealy, a więc niskie zagęszczenie, przez co zagraża im szczególnie zanik siedlisk, choć wpływ ten jest łagodzony przez fakt, że gepardy nie są zbyt wybredne w wyborze siedliska. Są też nielegalnie zabijane lub chwywane – ze względu na wchodzenie w konflikt z ludźmi (ataki na zwierzęta gospodarskie) oraz międzynarodowy nielegalny handel (skóry, żywe zwierzęta). Lokalnie część zwierząt ginie w kolizjach drogowych.

zał. Aneks A

WRZESIEŃ						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

LISTOPAD						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
1 Światowy Dzień Siedlisk	2	3	4 Światowy Dzień Zwierząt	5	6	7
8	9	10 Dzień Drzewa	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25 Dzień Ustawy o Ochronie Zwierząt	26	27	28
29	30	31				

2018

Listopad/November

Wikunia

(*Vicugna vicugna*)

Najmniejszy przedstawiciel wielbłądowatych, podobna do lamy i alpaki (badania genetyczne sugerują, że jest protoplastą tej ostatniej). Naturalnie występuje w Argentynie, Boliwii, Chile i Peru (znajduje się w jego herbie), a w Ekwadorze została reintrodukowana. Żyje na stokach Andów, żywi się roślinnością trawiastą. Gatunkowi silnie zagraża kłusownictwo, z uwagi na wełnę – jedną z najcenniejszych na świecie obok kaszmiru (wełny kóz kaszmirskich) i *shatwoosh* (wełny antylopy tybetańskiej). Kraje zasięgu mają system kontroli wybranych populacji i znakowania wełny z nich pozyskanej, co ma na celu zapewnić zrównoważone pozyskiwanie bez szkody dla zwierząt (po pozyskaniu wełny wracają one do środowiska), jednak poziom kłusownictwa i nielegalnego handlu wciąż pozostaje wysoki.

zał.

PAŹDZIERNIK						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

GRUDZIEŃ						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

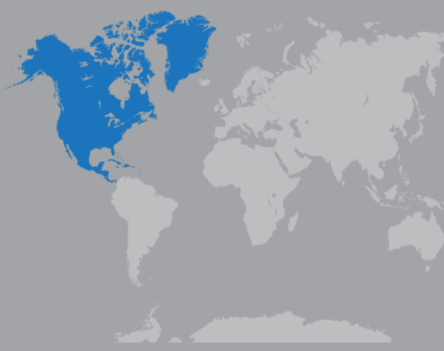
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1 Wszystkich Świętych	2	3	4
5	6	7	8	9	10 Dzień Jeża	11 Narodowe Święto Niepodległości
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25 Dzień bez Futra
26	27	28	29	30		

2018

Grudzień/December

Bielik amerykański (*Haliaeetus leucocephalus*)

Bardzo charakterystyczny, północnoamerykański duży gatunek bielika, powszechnie znany jako symbol Stanów Zjednoczonych (występuje też w Meksyku i Kanadzie, okazjonalnie pojawia się na innych kontynentach). Związany z wodą (wybrzeża morskie, rzeki, jeziora), z uwagi na dietę składającą się głównie z ryb, choć żywi się również ssakami i ptakami (nawet znacznych rozmiarów), gadami, płazami. Jego gniazda są największe spośród wszystkich gatunków USA i mogą być używane przez wiele lat - z roku na rok są naprawiane a często rozbudowywane. Jak w przypadku innych ptaków drapieżnych, w przeszłości przyczyną jego dużej śmiertelności były przede wszystkim zatrucia, często jako efekt uboczny stosowania pestycydów (będąc drapieżnikiem na szczycie piramidy troficznej kumuluje toksyczne zanieczyszczenia zawarte w zwierzętach z niższych poziomów, którymi się żywi). Zagrozały mu też polowania. Obecnie te zagrożenia zostały zminimalizowane, co umożliwiło skuteczną odbudowę populacji.

LISTOPAD						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

STYCZEN						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5 Światowy Dzień Gleby	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20 Dzień Ryby	21	22	23
24	25 Boże Narodzenie	26 Boże Narodzenie	27	28	29	30
31						

Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, sporządzona w Waszyngtonie, w dniu 3 marca 1973 roku, zwana jest także Konwencją Waszyngtońską lub w skrócie CITES od angielskiej nazwy Konwencji ([the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora](#)). Celem Konwencji jest ochrona dziko występujących populacji zwierząt i roślin poprzez kontrolę i ograniczanie międzynarodowego handlu ich żywymi okazami, rozpoznawalnymi częściami i produktami pochodnymi. Działania kontrolujące handel międzynarodowy niejednokrotnie są skuteczniejsze niż ochrona gatunków w kraju występowania. Wiele krajów o największej różnorodności biologicznej to słabo rozwinięte kraje afrykańskie, azjatyckie lub południowoamerykańskie, gdzie powstrzymanie kłusownictwa i nielegalnego pozyskania jest bardzo trudne ze względu na ograniczone środki. Dlatego też kontrola na granicach i rynkach wewnętrznych, w szczególności w rozwiniętych krajach największego popytu na okazy dzikiej fauny i flory, jest istotnym elementem powstrzymania niezrównoważonego pozyskiwania gatunków i ochrony różnorodności biologicznej.

Rzeczpospolita Polska ratyfikowała przystąpienie do Konwencji 12 grudnia 1989 roku, a weszła ona w życie w Polsce 12 marca 1990 roku.

Gatunki w CITES, w zależności od stopnia zagrożenia, zostały zakwalifikowane do jednego z trzech załączników:

- w załączniku I umieszczono gatunki zagrożone wyginięciem – obrót nimi dopuszczony jest jedynie w wyjątkowych okolicznościach;
- w załączniku II umieszczono gatunki obecnie niezagrożone wyginięciem, które mogą się takimi stać, jeśli obrót ich okazami nie będzie reglamentowany; znajdują się tu także gatunki, których okazy występujące w handlu są często niemożliwe do łatwego odróżnienia od okazów gatunków zagrożonych lub narażonych na zagrożenie;
- załącznik III zawiera gatunki, które jedna ze stron Konwencji określiła jako będące przedmiotem reglamentacji w granicach jej jurysdykcji w celu zapobieżenia lub ograniczenia ich eksploatacji, wymagając współpracy innych stron Konwencji w zakresie regulacji obrotu ich okazami.

Aneksy przepisów Unii Europejskiej A-D odpowiadają w dużej mierze załącznikom Konwencji I-III, na zasadzie: Załącznik I – Aneks A, II – B, III – C, D – gatunki spoza CITES, przy czym istnieje wiele przypadków zaostżenia przepisów UE względem tej zasady, np. w Aneksie A znajdują się także gatunki z załączników II i III CITES, a także wcale niewymienione w CITES.

Ministerstwo Środowiska, Departament Ochrony Przyrody, Wydział ds. Konwencji
tel. (22) 36 92 479, (22) 36 92 407, e-mail: cites-ma@mos.gov.pl
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

2019

CITES CHRONI ZAGROŻONE GATUNKI EKSPLOATOWANE NA POTRZEBY RYNKU MIĘDZYNARODOWEGO

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

2019

Styczeń/January

Waran leśny (*Varanus salvator*)

zał. II Aneks B

Wiele gatunków gadów (m.in. aligatory, krokodyle, pytony, warany) i ssaków (m.in. wydry), zostało objętych CITES przede wszystkim z uwagi na wysokie zainteresowanie ich skórami w handlu międzynarodowym. Duże zapotrzebowanie rynku na wyroby z nich wykonane stało się z jednej strony przyczyną zagrożenia tych gatunków, z drugiej: rozwoju hodowli niektórych gatunków (np. popularne fermy krokodyli). W przypadku niektórych gatunków, w szczególności krokodylowatych, rozwija się ponadto działalność ranczerska, polegająca na odchowywaniu w kontrolowanym środowisku pobranych ze środowiska jaj lub młodych osobników. Szansa na przeżycie rośnie w ten sposób znacząco (np. z 1% do ponad 90%), co umożliwia wykorzystanie części osobników do produkcji skór, a część z nich może zasilić dziko żyjącą populację. Zarówno hodowle jak i działalność ranczerska mogą zatem przyczynić się do ochrony gatunków, pod warunkiem, że zapewnimy ich wnikliwą kontrolę i egzekwowanie przepisów, w przeciwnym razie mogą stać się przykrywką do nielegalnego pozyskania osobników ze środowiska, ze szkodą dla ich populacji.

GRUDZIEŃ/DECEMBER 2018

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

LUTY/FEBRUARY

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1 Nowy Rok	2	3	4	5	6 Trzech Króli
7	8	9 Dzień Ligii Ochrony Przyrody	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

2019

Luty/February

Rekin wielorybi (*Rhincodon typus*)

Zapotrzebowanie na produkty żywnościowe to dominująca przyczyna pozyskania osobników dzikich zwierząt na świecie, choć w handlu międzynarodowym ma mniejsze znaczenie – większość produktów jest konsumowana lokalnie, także ze względu na szybką utratę wartości spożywczej. Zdarza się jednak, że produkty żywnościowe z dzikich zwierząt są transportowane pomiędzy krajami, często dotyczy to bardziej ekskluzywnych produktów, w tym charakterystycznych dla danego kraju (przez co nabywają one cech lokalnej atrakcji turystycznej), zapakowanych lub przetworzonych tak, aby zapewnić im dłuższy termin ważności. Przykłady: kawior (ikra ryb jesiotrokształtnych), mięso krokodyla suszone lub pakowane próżniowo, mięso lub płetwy rekinów i płaszczyk, mięso arapaimy (mrożone lub przechowywane w lodzie).

STYCZEŃ/JANUARY						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

MARZEC/MARCH						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1	2 Światowy Dzień Obszarów Wodno-Błotnych	3
4	5	6	7	8	9	10
11 Ogólnopolski Dzień Dokarmiania Zwierzyny Leśnej	12	13	14	15 Światowy Dzień Wielorybów	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27 Światowy Dzień Niedźwiedzia Polarnego	28			

2019

Marzec/March

DREWNO

Palisander (*Dalbergia* spp.)

Drewno wielu gatunków drzew tropikalnych podlega przepisom CITES. Szczególnie od ostatniej Konferencji Stron CITES, która odbyła się w RPA w 2016 r., regulowany jest handel wieloma instrumentami i meblami. Podczas tej Konferencji do przepisów włączono od razu cały rodzaj palisandrów: *Dalbergia*, obejmujący ponad 200 gatunków. Przepisami objęto też wybrane gatunki z rodzaju *Guibourtia* (drewno znane w handlu jako bubinga). Obie te grupy gatunków są powszechnie używane w produkcji m.in. gitar i mebli. Już wcześniej przepisami było objęte drewno afrozojii (*Pericopsis elata*), wykorzystywane m.in. w produkcji łodzi czy mebli, a także mahoń. Niekontrolowane wyreby, przede wszystkim na obszarach tropikalnych, to ogromny problem wykraczający poza ochronę przyrody, któremu zapobiegać ma, poza przepisami CITES, także szereg przepisów regulujących obrót drewnem tropikalnym.

LUTY/FEBRUARY

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

KWIECIEŃ/APRIL

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1	2	3 Światowy Dzień Dzikiej Przyrody
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21 Międzynarodowy Dzień Lasów	22 Światowy Dzień Wody, Dzień Ochrony Bałtyku	23	24
25	26	27	28	29	30 Godzina dla Ziemi WWF	31

3 marca - został ustanowiony Dniem Dzikiej Przyrody, upamiętniając jednocześnie dzień podpisania Konwencji CITES.

2019

Kwiecień/April

RYNEK ZOOLOGICZNY

Lorysa niebiesko brzucha

(*Trichoglossus (haematodus) moluccanus*)

Sklepy i giełdy zoologiczne to znaczny segment międzynarodowego handlu okazami CITES, który poza promocją hodowli gatunków zagrożonych wyginięciem, stymuluje popyt a zarazem presję na te gatunki. Dotyczy on żywych zwierząt, więc poza zagadnieniami związanymi z ochroną przyrody zachacza także o problemy związane z dobrostanem i humanitarnym traktowaniem zwierząt, transportowanych często na bardzo dalekie odległości. Zjawisko to dotyczy bardzo zróżnicowanych grup taksonomicznych: ssaki (np. małpy jak marmozety czy tamaryny), ptaki (papugi, gwarki, ptaki drapieżne i sowy), gady (żółwie, węże, gekony, kameleony, krokodylowe), płazy (wybrane gatunki żab i salamander).

MARZEC/MARCH						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

MAJ/MAY						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
1 Międzynarodowy Dzień Ptaków	2	3	4 Dzień Zwierząt Bezdolnych	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21 Wielkanoc
22 Poniedziałek Wielkanocny Dzień Ziemi	23	24	25	26	27	28
29	30					

2019

Maj/May

KOSMETYKI

Aloes

z gatunku *Aloe ferox*

Producenci kosmetyków często zachwalają swoje produkty powołując się na zawartość naturalnych składników. Najczęściej są to wyciągi z owoców, liści czy kwiatów roślin uprawnych lub popularnych ziół, mleko, oleje roślinne. Coraz częściej jednak spotykamy się z wykorzystywaniem w różnych specyfikach składników pozyskanych z roślin i zwierząt objętych przepisami CITES. Czerwona lampka powinna zapalić się nam, gdy kupujemy lub przywozimy z zagranicy kosmetyki z zawartością kawioru, storczyków, aloesów (poza *Aloe vera*), wilczomleczy.

zał. II Aneks B

KWIECIEŃ/APRIL						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

CZERWIEC/JUNE						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
		1 Święto Pracy	2	3 Święto Konstytucji 3 Maja	4	5
6	7	8	9	10	11 Światowy Dzień Ptaków Wędrownych	12 Światowy Dzień Ptaków Wędrownych
13	14	15 Dzień Polskiej Niezapominajki	16	17	18	19 Międzynarodowy Dzień Bałtyckich Morswinów
20	21	22 Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej	23 Światowy Dzień Żółwia	24 Europejski Dzień Parków Narodowych	25	26
27	28	29	30	31 Dzień Bociana Białego		

2019

Czerwiec/June

ODZIEŻ

Antylopa tybetańska (*Pantholops hodgsonii*)

Oprócz przedmiotów skórzanych, omówionych jako osobna kategoria, również inne elementy ekskluzywnej odzieży mogą być wykonane z zagrożonych gatunków objętych przepisami CITES. Dotyczy to m.in. najdroższych odmian wełny: *shahtoosh* (z antylopy tybetańskiej), wykorzystywanej do produkcji tradycyjnych szali, jak i wełny pozyskanej z wikunii. Szerzej znana ekskluzywna wełna: kaszmir, pozyskiwana jest z kóz tybetańskich, gatunku hodowlanego nieobjętego przepisami CITES. Kaszmir i shatoosh łączy miejsce powstawania: region Indii i Pakistanu: Kaszmir. Przy czym sprzedaż a nawet wytwarzanie szali *shatoosh* jest obecnie nielegalne, właśnie ze względu na zagrożenie dla antylopy tybetańskiej.

MAJ/MAY						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

LIPIEC/JULY						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5 Światowy Dzień Środowiska	6	7	8 Światowy Dzień Oceanów, Dzień Cyrku bez Zwierząt	9 Zesłanie Ducha Świętego
10	11	12	13	14	15	16
17 Światowy Dzień Walki z Pustynnieniem i Suszą	18	19	20 Boże Ciało	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

2019

Lipiec/July

PAMIĄTKI

Przydacznie

(*Tridacnidae* spp.)

Pamiątkarstwo to niejednorodny segment rynku CITES, ponieważ w praktyce pamiątką może być wszystko, także przedmioty wymienione na pozostałych stronach Kalendarza, przy omawianiu innych działów międzynarodowego handlu, np. przedmioty skórzane, odzież, przedmioty z kości słoniowej czy nawet żywe zwierzęta. Nierozważni turyści, często nieświadomie, przyczyniają się do ubożenia dzikiej fauny i flory gatunków zagrożonych pozyskując we własnym zakresie lub kupując popularne okazy, do których zaliczyć możemy m.in. figurki z drewna lub kości chronionych gatunków, ozdoby z koników morskich, muszle z gatunków przydaczni lub ślimaka skrzydelnika olbrzymiego, fragmenty koralowców, nalewki z węży i skorpionów, muszle ślimaków, endemitów kubańskich, z rodzaju *Polymita*. W przypadku części okazów, m.in. muszli przydaczni i skrzydelnika olbrzymiego, wprowadzono odstępstwo od zakazu przywozu, pozwalające przywieźć na własne potrzeby pojedyncze okazy chronionych gatunków.

zał. II Aneks B

CZERWIEC/JUNE						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

SIERPIEŃ/AUGUST						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Światowy Dzień Tygrysa

2019

Sierpień/August

KOLEKCJONERSTWO

Pazie ptasioskrzydłe z rodzaju *Trogonoptera*

Kategoria pokrewna do pamiątek, ale dotyczy okazów rzadko przywożonych pod wpływem impulsu przez turystów, a raczej przez pasjonatów konkretnej dziedziny. Poza muszlami, przywożonymi zarówno przez szerokie grono turystów jak i wyspecjalizowanych kolekcjonerów, zaliczamy tu takie okazy jak: spreparowane motyle, jaja, wypreparowane ssaki, ptaki, gady, okazy zielnikowe roślin. Kolekcjonerzy, choć nierzadko jako miłośnicy danej grupy gatunków, np. motyli, są zainteresowani ich ochroną, równie często przyczyniają się do nadmiernej presji na dane gatunki. Niestety, im dany gatunek rzadszy, tym ma większą wartość i staje się bardziej pożądanym przez kolekcjonerów, gotowych zapłacić za okaz duże pieniądze, a w przypadku niektórych pasjonatów – nawet złamać prawo.

zał. II Aneks B

LIPIEC/JULY							
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun	
1	2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12	13	14	
15	16	17	18	19	20	21	
22	23	24	25	26	27	28	
29	30	31					

WRZESIEŃ/SEPTEMBER							
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun	
						1	
2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	
16	17	18	19	20	21	22	
23	24	25	26	27	28	29	
30							

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2	3	4
5	6	7	8 Dzień Pszczół	9	10	11
12 Światowy Dzień Słonia	13	14	15 Wniebowzięcie NMP	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

2019

Wrzesień/September

ROŚLINY OZDOBNE

Dzbaneczniki

(*Nepenthes* spp.)

Szereg gatunków wykorzystywanych jako rośliny ozdobne podlega przepisom CITES. Ze względu na podobieństwo do siebie poszczególnych gatunków i znaczną ich liczbę, do CITES zostały włączone całe ich grupy, np. wszystkie storczyki, kaktusy, wilczomleczce, owadożerne dzbaneczniki, a wobec najbardziej zagrożonych gatunków status ochronny został dodatkowo zaostrożony. W praktyce, znaczna część handlu międzynarodowego roślinami ozdobnymi dotyczy okazów pochodzących z uprawy, jednak podobnie jak w przypadku hodowli zwierząt CITES należy upewnić się, czy deklarowane pochodzenie z uprawy nie jest jedynie przykrywką do nielegalnego pozyskania roślin ze środowiska przyrodniczego.

zał. I/II Aneks A/B

SIERPIEŃ/AUGUST

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

PAŹDZIERNIK/OCTOBER

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Pn/Mon

Wt/Tue

Śr/Wed

Cz/Thu

Pt/Fri

So/Sat

N/Sun

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

Dzień Dzikiej Fauny, Flory i Naturalnych Siedlisk

Światowy Dzień Nosorożca

2019

Październik/October

TROFEA

Lampart

(Panthera pardus)

Przywóz trofeów myśliwskich to pokaźna część handlu okazami CITES. Handlu rozumianego jako przywóz z zagranicy, bowiem w przypadku trofeów nie ma możliwości sprzedaży i kupna skór, czaszek, rogów czy innych okazów z upolowanych zwierząt. Trofeum ma pełnić jedynie funkcję pamiątkową lub kolekcjonerską dla myśliwego, który upolował dane zwierzę. Nawet gatunki objęte najbardziej restrykcyjnym załącznikiem I przepisów CITES, jak lampart czy gepard, mogą na danym obszarze podlegać odstrzałowi, i odstrzały te mogą być realizowane przez myśliwych z całego świata. Należy jedynie podjąć wszelkie środki zmierzające do tego, by pozyskane w ten sposób skóry, rogi (również rogi nosorożca), zęby (również ciosy słonia) nie trafiły na rynek komercyjny, co jest wyraźnie zakazane w przepisach CITES. Do gatunków pozyskiwanych tą drogą należą m.in.: niedźwiedzie różnych gatunków, słonie, nosorożce, lamparty, gepardy, zebry.

WRZESIEŃ/SEPTEMBER							
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun	
						1	2
2	3	4	5	6	7	8	9
9	10	11	12	13	14	15	16
16	17	18	19	20	21	22	23
23	24	25	26	27	28	29	30

LISTOPAD/NOVEMBER							
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun	
				1	2	3	4
4	5	6	7	8	9	10	11
11	12	13	14	15	16	17	18
18	19	20	21	22	23	24	25
25	26	27	28	29	30		

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1	2	3	4 Światowy Dzień Zwierząt	5	6
7 Światowy Dzień Siedlisk	8	9	10 Dzień Drzewa	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25 Dzień Ustawy o Ochronie Zwierząt	26	27
28	29	30	31			

2019

Listopad/November

PARAMEDYCYNĄ

Łuskowce/pangoliny (Manis spp.)

zał. I Aneks A

Medycyna tradycyjna to sposób wykorzystania gatunków CITES, którego popularność wciąż rośnie. Z pozoru trend ten może być zaskakujący – wydawałoby się, że tradycyjne sposoby leczenia, np. z wykorzystaniem ziół, tracą na znaczeniu. Tymczasem potrzeba poszukiwania alternatyw do konwencjonalnej medycyny oraz, co szczególnie istotne, wzrost liczby i bogacenie się ludności krajów azjatyckich, gdzie tzw. tradycyjna medycyna azjatycka cieszy się niestąbnym zainteresowaniem sprawiają, że kult paramedycyny oraz powiązane z nim niebezpieczeństwo dla różnych gatunków roślin i zwierząt stale rośnie. W specyfikach z regionu azjatyckiego pojawiają się m.in. kości tygrysów, lwów, lampartów, części ciała niedźwiedzi, rogi nosorożca, storczyki, koniki morskie, a także widoczne na zdjęciu łuskowce (pangoliny). W Europie też obserwujemy wzrost zainteresowania medycyną tradycyjną, w handlu pojawiają się m.in. pijawki (żywe zwierzęta na potrzeby tzw. hirudoterapii, a także jako składniki kosmetyków lub wyrobów medycznych), maści z sadłem z niedźwiedzi brunatnych (zwykle przywożone nielegalnie z Rosji, Białorusi lub Ukrainy), ekstrakty z chronionych sukulentów afrykańskich z rodzaju *Hoodia* w suplementach diety wspomagających odchudzanie.

PAŹDZIERNIK/OCTOBER

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

GRUDZIEŃ/DECEMBER

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1 Wszystkich Świętych	2	3
4	5	6	7	8	9	10 Dzień Jeża
11 Święto Niepodległości	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25 Dzień Bez Futra	26	27	28	29	30	

2019

Grudzień/December

AKWARYSTYKA

Ustniczka

z gatunku *Holacanthus clarionensis*

Większość ryb popularnych w akwariach nie podlega przepisom CITES, jest jednak kilka wyjątków. Przykładem gatunku objętego przepisami CITES jest ustniczka z gatunku *Holacanthus clarionensis*, włączona do CITES niedawno, podczas ostatniej Konferencji Stron Konwencji, która odbyła się w 2016 r. w RPA. Gatunek ma dość mały obszar występowania, pojawia się praktycznie jedynie w kilku lokalizacjach na zachód od wybrzeża Meksyku. Osobniki tego gatunku często towarzyszą mantom (słonowodnym płaszczkom, zwanym diablami morskimi), wyjadając pasożyty bytujące na ich ciele. W ostatnich latach gatunek znacznie zmniejszył liczebność i zasięg występowania. Zagrożeniem dla niego są głównie połowy, prawie wyłącznie na potrzeby handlu międzynarodowego. Poza nielicznymi rybami akwariowymi, przepisami CITES objęto też koralowce z rzędu *Scleractinia*, importowane zarówno jako podłoże, tzw. żywa skała, jak i żywe okazy poszczególnych gatunków.

zał. II Aneks B

LISTOPAD/NOVEMBER							
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun	
				1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10	
11	12	13	14	15	16	17	
18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30		

STYCZEŃ/JANUARY 2020							
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun	
		1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12	
13	14	15	16	17	18	19	
20	21	22	23	24	25	26	
27	28	29	30	31			

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
						1
2	3	4	5 Światowy Dzień Gleby	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20 Dzień Ryby	21	22
23	24	25 Boże Narodzenie	26 Boże Narodzenie	27	28	29
30	31					

Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, sporządzona w Waszyngtonie, 3 marca 1973 roku, zwana jest także Konwencją Waszyngtońską lub w skrócie CITES od angielskiej nazwy Konwencji (*the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora*). Celem Konwencji jest ochrona dziko występujących populacji zwierząt i roślin poprzez kontrolę i ograniczanie międzynarodowego handlu ich żywymi okazami, rozpoznawalnymi częściami i produktami pochodnymi. Działania kontrolujące handel międzynarodowy niejednokrotnie są skuteczniejsze niż ochrona gatunków w kraju występowania. Wiele krajów o największej różnorodności biologicznej to słabo rozwinięte kraje afrykańskie, azjatyckie lub południowoamerykańskie, gdzie powstrzymanie kłusownictwa i nielegalnego pozyskania jest bardzo trudne ze względu na ograniczone środki. Dlatego też kontrola na granicach i rynkach wewnętrznych, w szczególności w rozwiniętych krajach największego popytu na okazy dzikiej fauny i flory, a także w krajach tranzytowych, jest istotnym elementem powstrzymania niezrównoważonego pozyskiwania gatunków i ochrony różnorodności biologicznej.

Rzeczpospolita Polska ratyfikowała przystąpienie do Konwencji 12 grudnia 1989 roku, a weszła ona w życie w Polsce 12 marca 1990 roku.

Gatunki w CITES, w zależności od stopnia zagrożenia, zostały zakwalifikowane do jednego z trzech załączników:

- w załączniku I umieszczono gatunki zagrożone wyginięciem – obrót nimi dopuszczony jest jedynie w wyjątkowych okolicznościach;
- w załączniku II umieszczono gatunki obecnie niezagrożone wyginięciem, które mogą się takimi stać, jeśli obrót ich okazami nie będzie reglamentowany; znajdują się tu także gatunki, których okazy występujące w handlu są często niemożliwe do łatwego odróżnienia od okazów gatunków zagrożonych lub narażonych na zagrożenie;
- załącznik III zawiera gatunki, które jedna ze stron Konwencji określiła jako będące przedmiotem reglamentacji w granicach jej jurysdykcji w celu zapobieżenia lub ograniczenia ich eksploatacji, wymagając współpracy innych stron Konwencji w zakresie regulacji obrotu ich okazami.

Aneksy przepisów Unii Europejskiej A-D odpowiadają w dużej mierze załącznikom Konwencji I-III, na zasadzie: Załącznik I – Aneks A, II – B, III – C, D – gatunki spoza CITES, przy czym istnieje wiele przypadków zaostżenia przepisów UE względem tej zasady, np. w Aneksie A znajdują się także gatunki z załączników II i III CITES, a także wcale niewymienione w CITES.

Gatunki CITES wykorzystywane do produkcji przedmiotów ze skóry (np. krokodyle, aligatory, kajmany, warany, pytony, wydry)

Gatunki CITES wykorzystywane na potrzeby produkcji kosmetyków (np. aloesy, wilczomlecz, storczyki, jesiony – kawior)

Gatunki CITES wykorzystywane na potrzeby produkcji żywności (np. jesiony, wybrane rekiny i płaszczki, arapaima, krokodyle)

Gatunki CITES wykorzystywane na potrzeby przywozu trofeów myśliwskich (np. niedźwiedzie, lampart, gepard, lew, niektóre zebry, słonie, nosorożce)

Gatunki CITES wykorzystywane na potrzeby produkcji specyfików (para)medycznych (np. koniki morskie, rekiny, śliwa afrykańska, rośliny z rodzaju *Hoodia*, a także, wyłącznie na czarnym rynku: łuskowce, nosorożce, tygrysy i inne gatunki z załącznika I CITES)

Gatunki CITES wykorzystywane na potrzeby akwarystyki (np. koralowce, ustniczka *Holacanthus clarionensis*, arowana azjatycka, zbrojnik zebrowaty)

Gatunki CITES wykorzystywane na potrzeby produkcji przedmiotów z drewna np. mebli, instrumentów (np. mahoń, palisander, bubinga, afromozja)

Gatunki CITES wykorzystywane na potrzeby amatorskiej uprawy roślin ozdobnych i florystyki (np. kaktusy, storczyki, dzbaneczniki, aloesy)

Gatunki CITES wykorzystywane na potrzeby rynku zoologicznego i amatorskich hodowli (np. papugi, gwarek, ptaki drapieżne, kameleony, gekony, żółwie, pytony, boa, niektóre żaby)

Gatunki CITES wykorzystywane na potrzeby produkcji odzieży (np. wikunia i antylopa tybetańska – produkcja wełny)

Gatunki CITES wykorzystywane na potrzeby pamiątkarskie (np. skrzydelnik olbrzymi, przydacznie, koralowce, koniki morskie, ślimaki z rodzaju *Polymita*, słonie – kość słoniowa, węże – np. w nalewkach)

Gatunki CITES wykorzystywane na potrzeby kolekcjonerstwa (np. niektóre gatunki motyli, wybrane ślimaki i małże – muszle, chronione ssaki, ptaki, gady – spreparowane zwierzęta, wydmuszki jaj)

Ministerstwo Środowiska, Departament Ochrony Przyrody, Wydział ds. Konwencji
tel. (22) 36 92 479, (22) 36 92 407, e-mail: cites-ma@mos.gov.pl
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

2020

KRAJOWE GATUNKI CITES

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

2020

Styczeń/January

Jastrząb (Accipiter gentilis)

Podobnie jak w przypadku innych ptaków drapieżnych, w przeszłości przyczyną wysokiej śmiertelności jastrzębia były przede wszystkim zatrucia, często jako efekt uboczny stosowania pestycydów (będąc drapieżnikiem na szczycie piramidy troficznej kumuluje toksyczne zanieczyszczenia zawarte w zwierzętach z niższych poziomów, którymi się żywi). Zagrozały mu też polowania. Obecnie zagrożenia te zostały zminimalizowane, co umożliwiło skuteczną odbudowę populacji. Przepisy CITES regulują międzynarodowy handel okazami ptaków drapieżnych, w tym przede wszystkim żywymi osobnikami (na potrzeby prywatnych hodowli, sokolnictwa), piórami, jajami, spreparowanymi okazami (na potrzeby kolekcjonerskie).

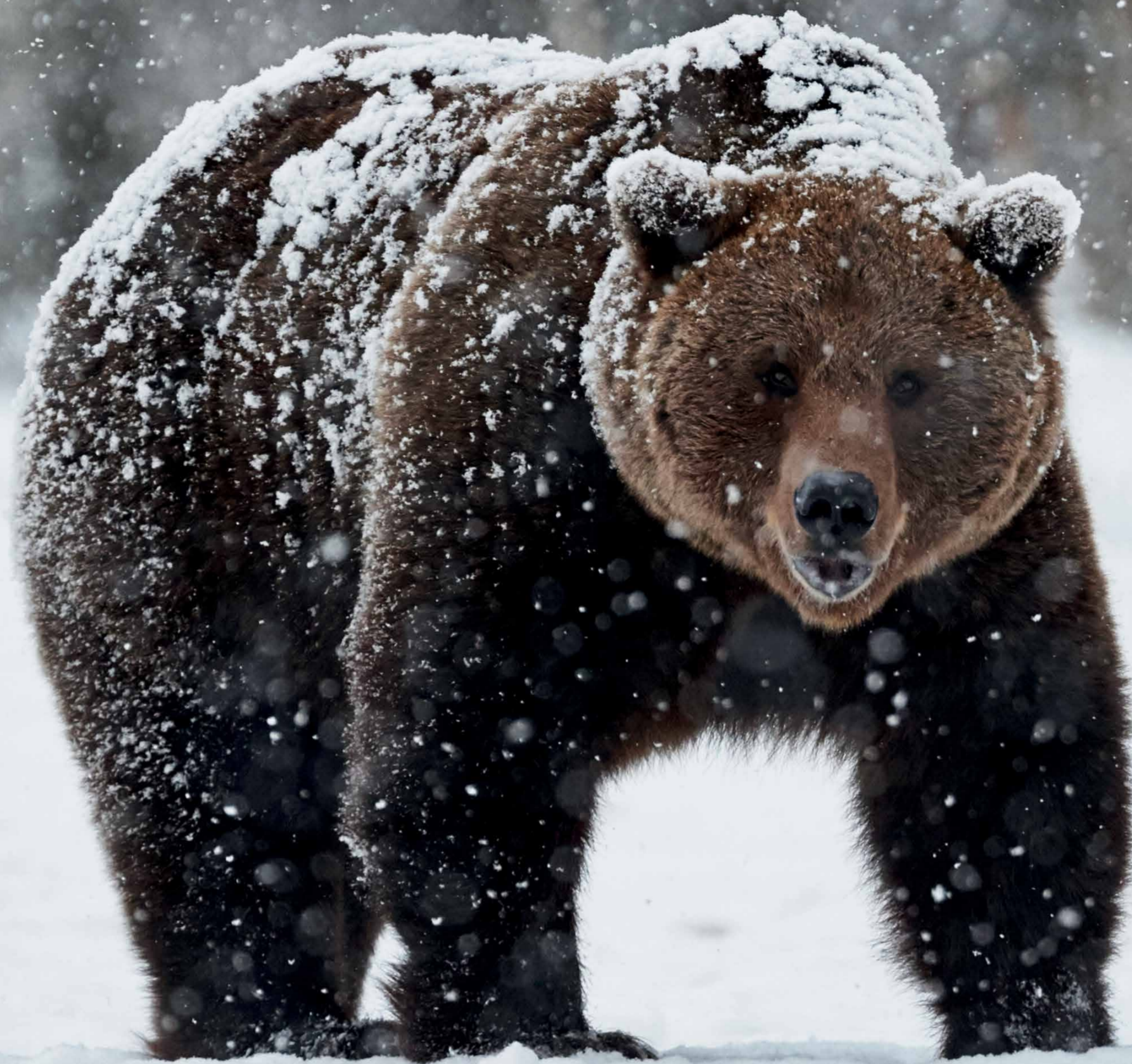
GRUDZIEŃ/DECEMBER						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

LUTY/FEBRUARY						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
		1 Nowy Rok	2	3	4	5
6 Trzech Króli (Objawienie Pańskie)	7	8	9 Dzień Ligi Ochrony Przyrody	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

2020

Luty/February

Niedźwiedź brunatny

(Ursus arctos)

Niedźwiedź brunatny ma szeroki zasięg występowania rozciągający się na Europę, Azję i Amerykę Północną. W Polsce objęty jest ścisłą ochroną gatunkową, występuje praktycznie wyłącznie w Karpatach i na Podkarpaciu, w północno-wschodniej Polsce pojawia się incydentalnie. Na świecie niedźwiedź brunatny stanowi częsty obiekt polowań, w większości nie zagrażają one stabilnym populacjom, a w odniesieniu do krajów, w których polowania mogą negatywnie wpłynąć na status gatunku, Unia Europejska wprowadziła zakazy przywozu trofeów tam pozyskanych. Wszystkie gatunki niedźwiedzi są objęte przepisami CITES. Dla wielu z ich populacji większy problem niż polowania, zarówno z punktu widzenia ochrony gatunków jak i dobrostanu zwierząt, stanowi nielegalne pozyskanie części ciała (np. woreczków żółciowych), czy też przyżyciowe pozyskiwanie żółci – wszystko to na potrzeby tzw. tradycyjnej medycyny azjatyckiej. Zdarzają się także konfiskaty nielegalnie przewożonych specyfików zawierających sadło niedźwiedzia (głównie z Rosji, Białorusi).

STYCZEŃ/JANUARY

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

MARZEC/MARCH

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2 Światowy Dzień Obszarów Wodno-Błotnych, Dzień Niedźwiedzia
3	4	5	6	7	8	9
10	11 Ogólnopolski Dzień Dokarmiania Zwierząt Lesnej	12	13	14	15	16 Światowy Dzień Wielorybów
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27 Światowy Dzień Niedźwiedzia Polarnego	28	29	

2020

Marzec/March

Węgorz europejski (*Anguilla anguilla*)

Załącznik II CITES Aneks B

Węgorz europejski został objęty przepisami CITES stosunkowo niedawno, bo w 2007 r., z uwagi na krytyczne zagrożenie gatunku. Ta wędrowna ryba żyje w europejskich rzekach i przemieszcza się docelowo do Morza Sargassowego na tarło. Zagrożają jej wszelkie bariery na rzekach, zanieczyszczenie wód, nadmierne odławianie, pasożytnicze nicienie. Poza kontrolą międzynarodowego handlu okazami gatunku wynikającą z przepisów CITES, w Unii Europejskiej monitoruje się ponadto zarządzanie populacją węgorza w krajach członkowskich, promując programy zarybieniowe oraz minimalizację barier na rzekach, odłowów komercyjnych i innych zagrożeń. W ramach przepisów CITES, w Unii Europejskiej wprowadzono zakaz handlu międzynarodowego wszystkimi okazami węgorza. Skomplikowana i nie w pełni poznana biologia gatunku nie ułatwia działań ochronnych – wciąż pogarsza się status gatunku i nie wiadomo czy uda się go uratować.

LUTY/FEBRUARY

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

KWIECIEŃ/APRIL

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
						1
2	3 <small>Światowy Dzień Dzikiej Przyrody</small>	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21 <small>Międzynarodowy Dzień Lasów</small>	22 <small>Światowy Dzień Wody, Dzień Ochrony Bałtyku</small>
23	24	25	26	27	28 <small>Godzina dla Ziemi WWF</small>	29
30	31					

3 marca - został ustanowiony Dniem Dzikiej Przyrody, upamiętniając jednocześnie dzień podpisania Konwencji CITES

2020

Kwiecień/April

Sóweczka

(*Glaucidium passerinum*)

Sowy pod względem aspektów ich ochrony są podobne do dziennych ptaków drapieżnych: dla nich także, jako szczytowych drapieżników, poważnym zagrożeniem są toksyny, i również w ich przypadku udało się odbudować populację po zaprzestaniu użycia najbardziej szkodliwych pestycydów. Podobny jest również charakter obrotu międzynarodowego ich okazami: w handlu obecne są żywe osobniki, jaja, pióra, spreparowane okazy. Widoczna na zdjęciu sóweczka to najmniejsza europejska sowa. W przeciwieństwie do większości sów, małe ssaki (owadożerne i gryzonie) nie stanowią większości jej diety, gdyż sóweczka żywi się głównie ptakami (zdarza się, że większymi od niej samej). Gniazduje w dziuplach potężnych drzew, zwykle po dzięciole dużym. Zamieszkuje lasy głównie na obszarze północno-wschodniej Europy i Azji. W Europie centralnej występuje lokalnie, w Polsce dość nieliczna (przede wszystkim występuje w Sudetach, Borach Dolnośląskich, Karpatach, na północnym Podlasiu). Zagroza jej głównie niszczenie starych drzewostanów.

MARZEC/MARCH						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

MAJ/MAY						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
		1 Międzynarodowy Dzień Ptaków	2	3	4 Dzień Zwierząt Bezdomnych	5
6	7	8	9	10	11	12 Wielkanoc
13 Poniedziałek Wielkanocny	14	15	16	17	18	19
20	21	22 Dzień Ziemi	23	24	25	26
27	28	29	30			

2020

Maj/May

Bocian czarny (Ciconia nigra)

Gatunek dużego ptaka eurazjatyckiego, ubarwionego prawie jak negatyw bociana białego – czarne upierzenie z białymi elementami. Gatunek migrujący, zimuje w Afryce i południowej Azji. W Polsce jest nielicznym ptakiem lęgowym, występuje w lasach, głównie starych drzewostanach w pobliżu wód, żywiąc się przede wszystkim płazami i rybami, a także owadami, ślimakami, małymi gadami, ssakami i ptakami. Gniazda zakłada w koronach drzew lub na skałach w górach. W Polsce objęty ochroną ścisłą, dodatkowo w promieniu 200 metrów wokół zajętych gniazd tworzy się specjalne strefy całorocznej ochrony, a w okresie lęgowym (od 15 marca do 31 sierpnia) obowiązuje strefa o promieniu zwiększonym do 500 metrów. Jednym z głównych zagrożeń gatunku jest utrata siedlisk, w szczególności spadek liczebności dużych drzew nadających się do gniazdowania i zmiana stosunków wodnych. Zagrożają mu także zanieczyszczenia, kolizje z liniami elektrycznymi, a także polowania w niektórych krajach, przez które bociany migrują. W CITES ujęty od 1975 r.

KWIECIEŃ/APRIL						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

CZERWIEC/JUNE						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1 Międzynarodowe Święto Pracy	2	3 Święto Konstytucji 3 Maja
4	5	6	7	8	9 Światowy Dzień Ptaków Wędrownych	10 Światowy Dzień Ptaków Wędrownych
11	12	13	14	15 Dzień Polskiej Niezapominajki	16	17 Międzynarodowy Dzień Bałtyckich Morświnów
18	19	20 Światowy Dzień Pszczół	21	22 Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej	23 Światowy Dzień Żółwia	24 Europejski Dzień Parków Narodowych
25	26	27	28	29	30	31 Dzień Bociana Białego Zesłanie Ducha Świętego (Zielone Świątki)

2020

Czerwiec/June

Dwulistnik muszy (*Ophrys insectifera*)

Wszystkie storczyki zostały objęte przepisami CITES, ze względu na ogromne zainteresowanie nimi na rynku kwiatów ozdobnych. Tak duże zapotrzebowanie na ich okazy stało się przyczyną rozwoju upraw storczyków, jednak popyt na rośliny pozyskane ze środowiska niestety utrzymuje się na wysokim poziomie, stanowiąc wyzwanie dla służb egzekwujących przepisy ochrony przyrody w krajach, w których rośliny te występują w naturze. Widoczny na zdjęciu gatunek, choć skromny pod względem ubarwienia, jest jedyną spośród krajowej flory ciekawostką ze względu na sposób zapylania za pośrednictwem samców błonkówek, zwabianych kształtem i kolorem kwiatów imitującym samice. W Polsce storczyk ten jest bardzo rzadkim gatunkiem, objęty jest ścisłą ochroną gatunkową, a jego pojedyncze stanowiska występują praktycznie wyłącznie na obszarze parków narodowych: Tatrzańskiego i Pienińskiego, a także na Wyżynie Małopolskiej.

MAJ/MAY						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

LIPIEC/JULY						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
1	2	3	4	5 <small>Światowy Dzień Środowiska</small>	6	7
8 <small>Światowy Dzień Oceanów, Dzień Cyrku bez Zwierząt</small>	9	10	11 <small>Boże Ciało</small>	12	13	14
15	16	17 <small>Światowy Dzień Walki z Pustynnieniem i Suszą</small>	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

2020

Lipiec/July

Miłek wiosenny (*Adonis vernalis*)

Zał. II Aneks B

Miłek wiosenny występuje na murawach kserotermicznych, wrzosowiskach, w borach sosnowych, na podłożu wapiennym lub gipsowym. Wymagania siedliskowe sprawiają, że choć występuje na dość szerokim obszarze Eurazji, to w izolowanych populacjach. Zagroza mu zanik i przekształcanie naturalnych siedlisk (np. pod uprawę), a w przypadku półnaturalnych siedlisk trawiastych: zaprzestanie tradycyjnych form użytkowania terenu, a także zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego. Kolejnym zagrożeniem dla gatunku jest pozyskanie na potrzeby zielarskie (obecnie wykorzystuje się w tym celu, a także w celach ozdobnych, również rośliny z upraw – choć uprawa nie jest prosta i wydajna). Surowcem zielarskim są wysuszone pędy zbierane w okresie kwitnienia, cenione ze względu na substancje czynne stosowane w celu stabilizacji pracy serca, uspokajająco i moczopędnie. Ich silne działanie sprawia, że kuracja taka może odbywać się wyłącznie pod kontrolą lekarza – wszystkie części rośliny, szczególnie w okresie kwitnienia, podane w większych niż terapeutyczne dawkach mogą być śmiertelnie trujące. Obecnie miłka stosuje się głównie w preparatach homeopatycznych, w przypadku których stężenie ekstraktu jest tak małe, że ujawnienie się trujących właściwości jest praktycznie niemożliwe. W Polsce miłek wiosenny objęty jest ścisłą ochroną gatunkową, występuje na Wyżynie Lubelskiej, w Małopolsce, na Pojezierzu Krajeńskim.

CZERWIEC/JUNE						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

SIERPIEŃ/AUGUST						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Światowy Dzień Tygrysa

2020

Sierpień/August

Niepylak apollo (*Parnassius apollo*)

Niepylak apollo to jeden z nielicznych motyli europejskich, i jedyny polski, wymieniony w CITES. Podobnie jak w przypadku innych motyli objętych Konwencją, główną przyczyną zdecydowania się na taką formę ochrony stała się presja handlowa związana z kolekcjonerstwem. Jeden z największych w Polsce motyli dziennych (rozpiętość skrzydeł do prawie 10 cm). Jego ubarwienie nie należy do najbardziej jaskrawych, ponieważ ma charakter ochronny – celem jest upodobnienie go do bieli skał wapiennych i niektórych kwiatów. Obecnie występuje w izolowanych populacjach, głównie na obszarach górskich (w Polsce: w Pieninach i Tatrach). Występowanie jego jest ściśle związane z obecnością gatunków rozchodnika (*Sedum* sp.), na którym żerują gąsienice. Gatunkowi poza nielegalnym handlem zagraża zanik siedlisk roślin żywicielskich, zmiany klimatu i kwaśne deszcze. W niektórych obszarach Europy pokaźna część jego populacji ginie pod kołami samochodów i pod butami turystów. W Polsce objęty ochroną gatunkową ścisłą.

LIPIEC/JULY						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

WRZESIEŃ/SEPTEMBER						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8 Ogólnopolski Wielki Dzień Pszczół	9
10	11	12 Światowy Dzień Słonia	13	14	15 Święto Wojska Polskiego, Wniebowzięcie NMP	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

2020

Wrzesień/September

Ryś eurazjatycki (Lynx lynx)

Ryś euroazjatycki to największy dziki kot w Europie i największy z rysi, choć zaliczany jest do małych kotów (Felinae) – bliżej mu więc do kotów domowych niż do wielkich kotów (Pantherinae) jak lew czy lampart. Widać to np. po jego zachowaniu: można zaobserwować, że ryś myje się zupełnie jak domowy kot, podobnie też mruczy. Z wyjątkiem okresu godowego prowadzi samotniczy tryb życia, najczęściej poluje nocą, w Europie głównie na sarny, rzadziej na młode jelenie i mniejsze zwierzęta: ptaki bytujące na ziemi, zające, gryzonia. Zręcznie wspina się na drzewa i skacze, nie jest natomiast wytrzymałym biegaczem. Wszystkie dzikie koty zostały wymienione w CITES od 1977 r. ze względu na presję handlową (skóry, trofea, pamiątki, paramedycyna). Obecnie możliwość legalnego pozyskania i wykorzystania skór tego gatunku jest bardzo ograniczona, jednakże w skali globalnej nielegalne polowania i chwytanie w sidła wciąż pozostają dla niego jednym z głównych zagrożeń obok niszczenia i fragmentacji siedlisk i zmniejszania bazy pokarmowej, a także lokalnie wypadków drogowych z udziałem rysia. W Polsce żyje ok. 400 osobników, objęty jest ochroną gatunkową ścisłą.

SIERPIEŃ/AUGUST						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

PAŹDZIERNIK/OCTOBER						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22 Światowy Dzień Nosorożca	23	24	25	26 Dzień Dzikiej Fauny, Flory i Naturalnych Siedlisk	27
28	29	30				

2020

Październik/October

Żbik

(*Felis silvestris*)

Wszystkie koty, poza kotem domowym, zostały wymienione w CITES, i to już od 1977 r., ze względu na presję handlową (skóry, trofea, pamiątki, paramedycyna). Żbik, zarówno pod względem systematyki biologicznej jak i wyglądu, jest bardzo bliski kotu domowemu (według niektórych klasyfikacji jest to nawet ten sam gatunek). Żbik i kot domowy mogą krzyżować się bez żadnych ograniczeń – wynikająca z tego utrata czystości genetycznej jest głównym zagrożeniem dla gatunku. W efekcie, w swojej naturalnej postaci, bez domieszki krwi kota domowego, praktycznie nie występuje w krajach europejskich. Zagroza mu też zanik siedlisk, a na niektórych obszarach: śmiertelność na drogach. W Polsce objęty ochroną gatunkową ścisłą – ocenia się, że występuje jedynie we wschodniej części Karpat.

WRZESIEŃ/SEPTEMBER						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

LISTOPAD/NOVEMBER						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2	3	4 Światowy Dzień Zwierząt
5 Światowy Dzień Siedlisk	6	7	8	9	10 Dzień Drzewa	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25 Dzień Ustawy o Ochronie Zwierząt
26	27	28	29	30	31	

2020

Listopad/November

Wydra eurazjatycka (Lutra lutra)

Wszystkie wydry zostały objęte przepisami CITES, głównie ze względu na zainteresowanie ze strony rynku futrzarskiego. W obecnych czasach presja ta stała się znacznie mniej nasiloną w odniesieniu do wydry euroazjatyckiej. Zagrożenie w postaci zanieczyszczenia środowiska wciąż się utrzymuje, choć i ono zostało złagodzone, ponieważ największą śmiertelność powodowały bardzo szkodliwe pestycydy, obecnie wycofane z użycia. Zanik siedlisk (głównie poprzez zmianę stosunków wodnych), zmniejszanie populacji ofiar – ryb śródlądowych, śmiertelność wywołana sieciami i urządzeniami połowowymi to kolejne zagrożenia dla wydry euroazjatyckiej. Gatunek globalnie zmniejsza swoją liczebność, choć lokalnie, w wielu krajach Unii Europejskiej, populacje wykazują rosnący trend liczebności. W Polsce wydra objęta jest ochroną gatunkową częściową.

PAŹDZIERNIK/OCTOBER						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

GRUDZIEŃ/DECEMBER						
Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
2	3	4	5	6	7	1 Wszystkich Świętych
9	10 Dzień Jeża	11 Narodowe Święto Niepodległości	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25 Dzień bez Futra	26	27	28	29
30						

2020

Grudzień/December

Wilk

(Canis lupus)

Zař. I/II Aneks A/B
(w zaleźności od populacji)

Wilk w Unii Europejskiej został objęty najbardziej restrykcyjnym Aneks A przepisów w zakresie ochrony gatunków w drodze regulacji handlu ich okazami. Jest dużym drapieżnikiem z rodziny psowatych, występuje w Eurazji i Ameryce Północnej, w watach do kilkunastu (w Polsce najczęściej 4-5) osobników, żywiąc się zwierzętami o różnych rozmiarach: jeleniami, sarnami, dzikami, ale także mniejszymi (np. zającami, gryzoniami), padliną, a dietę mięsą chętnie uzupełnia różnego rodzaju roślinami. Większość ataków na duże zwierzęta kończy się fiaskiem, wilk zabija w większości osobniki chore lub osłabione, pełniąc ważną funkcję selekcyjną w ekosystemie. W Polsce gatunek ten jest objęty ścisłą ochroną gatunkową. Ujęty w CITES ze względu na zainteresowanie komercyjnym zastosowaniem futra oraz w celu międzynarodowej kontroli pozyskiwania trofeów myśliwskich. W Unii Europejskiej pozyskanie wilków ze środowiska w celu komercyjnego wykorzystania ich okazów jest zabronione.

LISTOPAD/NOVEMBER

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

STYCZEŃ/JANUARY

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Pn/Mon	Wt/Tue	Śr/Wed	Cz/Thu	Pt/Fri	So/Sat	N/Sun
	1	2	3	4	5 <small>Światowy Dzień Gleby</small>	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20 <small>Dzień Ryby</small>
21	22	23	24	25 <small>Boże Narodzenie</small>	26 <small>Boże Narodzenie</small>	27
28	29	30	31			

Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, sporządzona w Waszyngtonie, 3 marca 1973 roku, zwana jest także Konwencją Waszyngtońską lub w skrócie CITES od angielskiej nazwy Konwencji (*the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora*). Celem Konwencji jest ochrona dziko występujących populacji zwierząt i roślin poprzez kontrolę i ograniczanie międzynarodowego handlu ich żywymi i martwymi okazami, częściami i produktami pochodnymi. Działania kontrolujące handel międzynarodowy niejednokrotnie są skuteczniejsze niż ochrona gatunków w kraju występowania.

Rzeczpospolita Polska ratyfikowała przystąpienie do Konwencji 12 grudnia 1989 roku, a weszła ona w życie w Polsce 12 marca 1990 roku.

Gatunki w CITES, w zależności od stopnia zagrożenia, zostały zakwalifikowane do jednego z trzech załączników: I – III, gdzie załącznik I oznacza najwyższy poziom ochrony. Aneksy przepisów Unii Europejskiej A-D odpowiadają w dużej mierze załącznikom Konwencji I-III, na zasadzie: Załącznik I – Aneks A, II – B, III – C, D – gatunki spoza CITES, przy czym istnieje wiele przypadków zaostżenia przepisów UE względem tej zasady, np. w Aneksie A znajdują się także gatunki z załączników II i III CITES, a także wcale niewymienione w CITES.

Zdecydowana większość gatunków objętych przepisami UE w zakresie CITES rodzimych dla Polski jest objęta ścisłą lub częściową ochroną gatunkową.

Ministerstwo Środowiska, Departament Ochrony Przyrody, Wydział ds. Konwencji
tel. (22) 36 92 479, (22) 36 92 407, e-mail: cites-ma@mos.gov.pl
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej